

Väylävirasto
Trafikledsverket

Väyläviraston julkaisuja
54/2022

LIITE 9

**TÄYDENTÄVÄ LUONTOSELVITYS
VÄLILLÄ LANKAJÄRVI-
LAHDENPERÄ.
Sitowise, 2022.**

Lahdenperä–Jämsä-ratayhteyden YVA
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

LIITE 9

Lahdenperä-Jämsä YS ja YVA

Täydentävä luontoselvitys välillä Lankajärvi-Lahdenperä

Päiväys	20.6.2022
Laatija	Juha Kiiski
Tarkastaja	Lauri Erävuori
Projektinumero	RR53865

20.6.2022

Sisällysluettelo

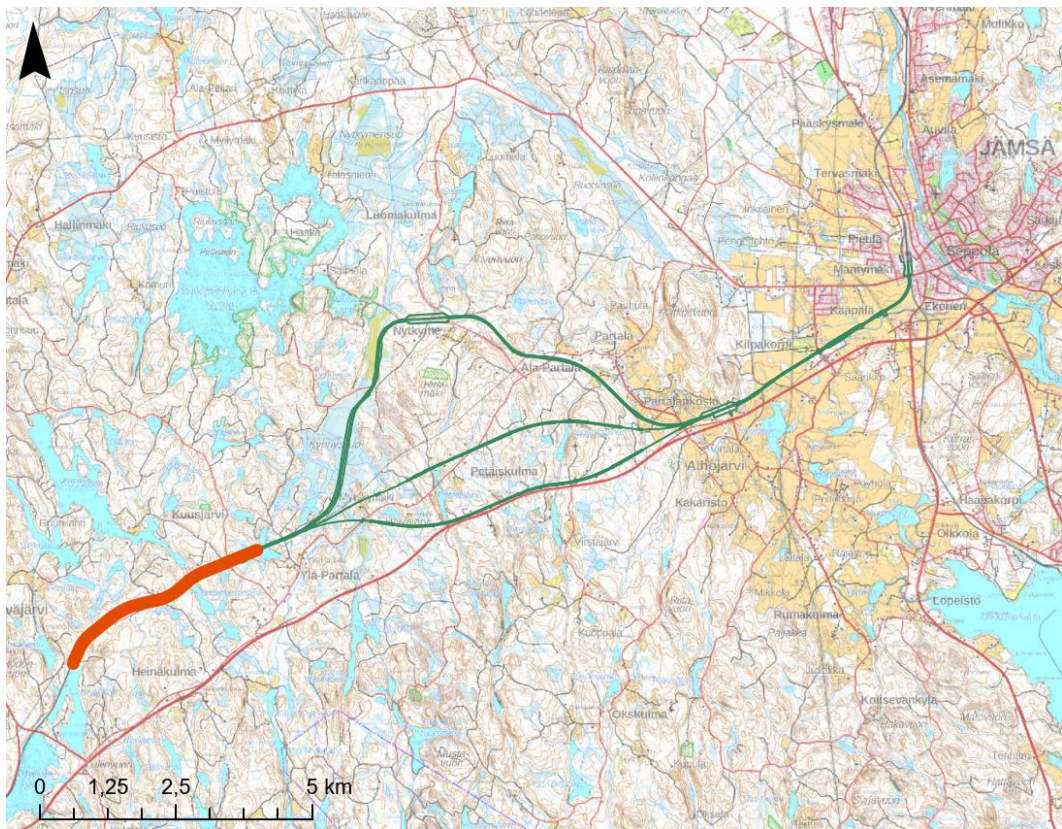
1	Johdanto	3
2	Selvitysalue	4
3	Lähtöaineisto ja menetelmät	4
4	Tulokset	5
5	Epävarmuustekijät.....	8
6	Johtopäätökset.....	8

20.6.2022

1 Johdanto

Väylävirasto suunnittelee Tampereen ja Jyväskylän välisen ratayhteyden parantamista. Hankkeeseen kuuluvalle Lahdenperän ja Jämsän väliselle osuudelle on suunniteltu rataoikaisua ja kaksoisraideosuuksia. Kyseisen osuuden osalta vaaditaan YVAa. Suunnittelualueelle on tehty luontoselvitys vuonna 2020 (Afry 2020). YVAN laatimisen aikana suunnittelualuetta laajennettiin länsiosastaan. Tämä selvitys on tehty 4 kilometriä pitkän laajennusosan alueelta keväällä 2022. Selvityksen tavoitteena oli tunnistaa luonnonpiirteiltään arvokkaita luontokohteita ja mahdollisia liito-oravalle soveltuvia alueita. Selvityksen on laatinut biologi, FM Juha Kiiski.

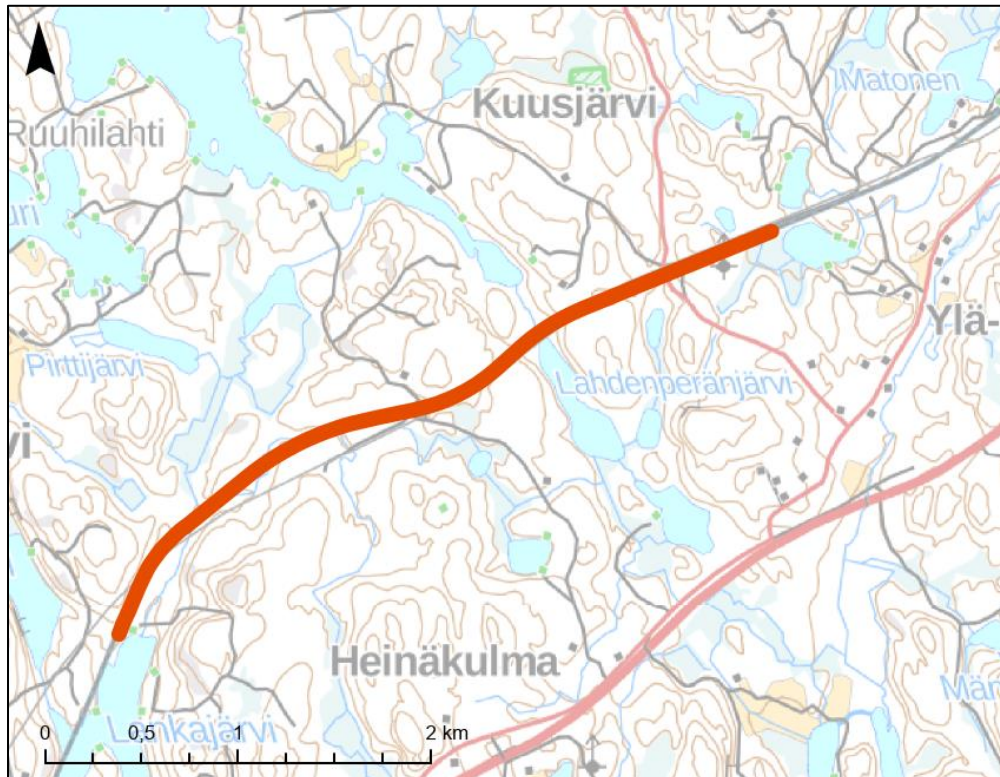

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti (punainen paksunnos) ja muut Lahdenperä-Jämsän YVAN hankevaihtoehtojen osuudet.

20.6.2022

2 Selvitysalue

Selvityksen kohteena oli Lankajärven ja Lahdenperän välinen rataosuus, jonka pituus on 4 kilometriä. Maastossa selvitysalue oli 20-40 m leveä vyöhyke nykyisen rata-alueen molemmin puolin.

Kuva 2. Selvitysalueena olleen Lankajärven ja Lahdenperän välinen osuus.

3 Lähtöaineisto ja menetelmät

Tärkeimpiä lähtöaineistoja olivat peruskartta ja ilmakuvatiedot sekä lajitietokeskuksen lajihavaintoaineisto (17.5.2021). Alueelta ei ollut Metsäkeskuksen aineistoissa entuudestaan tiedossa metsälain mukaisia tärkeitä elinympäristökohteita.

Maastokäynti tehtiin 21.4.2022. Selvityksessä alue kuljettiin läpi hiihtämällä ja ratalinjan lähiympäristöstä kirjattiin ylös keskeiset luontoarvot luontotyyppitasolla. Samalla etsittiin liito-oravalle soveltuvia metsäkohteita. Koska selvitys tehtiin lumiseen aikaan, luontotyyppi-kohteiden kasvillisuudesta kertyneet tiedot ovat vajavaisia. Luontotyyppien tunnistaminen on maastossa perustunut mm. metsien rakennepiirteisiin ja puuston ikään, ojituksiin ja uomien rakenteeseen.

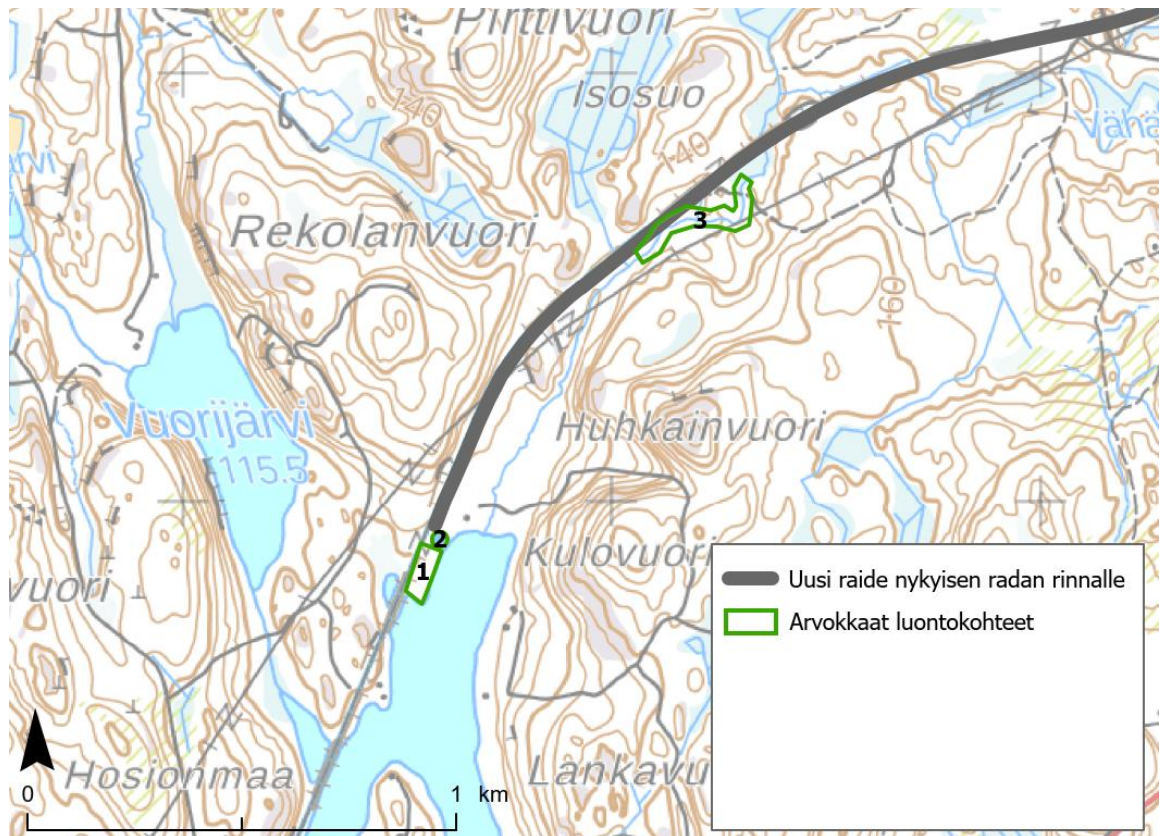
20.6.2022

4 Tulokset

4.1 Luontotyypit

Ehdoton valtaosa rata-alueen lähiympäristöstä oli selvästi luonnontilaltaan heikentyntä, rakennepiirteiltään yksipuolista talousmetsää tai vastaavaa ojitettua aluetta. Lisäksi melko suuri osa rata-alueen reunojen alueista oli käyntiajankohtana avohakattuja tai avoimena voimajohtoalueena. Rata-alueen läheisyydestä tunnistettiin muutama arvokohde.

- 1) Luonnontilaisen kaltainen iäkäs havupuuvaltainen tuore kangas
- 2) Osin muuttunut lähde
- 3) Horkkaistenojan noron luonnontilaiseksi tulkittu uoman osa

Kuva 3. Arvokkaat luontokohteet Lankajärven ja Lahdenperän välisellä osuudella.

Koska käynti tehtiin lumisena aikana, osa Horkkaistenojan uomasta oli vielä jäässä. Luonnontilaiseksi tulkitun uoman osuuden määrittämisessä on hyödynnetty myös vinovalovarjostetta (uoman mutkittelu).

20.6.2022

1. Luonnontilaisen kaltainen iäkäs havupuuvaltainen tuore kangas

Kuva 4. Iäkästä kuusivaltaista rantametsää. Kuvassa ei näy alueen maapuita (eri-ikäisiä).

Lankajärven pohjoisosassa, järven ja rata-alueen välinen kannas, jonka pystypuusto on selkeästi muusta metsämaisemasta erottuvaa ikänsä puolesta. Alue on kuusivaltaista tuoretta kangasta (alue oli lähes lumeton), jossa sekapuuna mäntyä ja koivua. Osa kuusista ja männyistä melko järeitä. Männyt eivät erityisen paksuja mutta osin kilpikaarnoittuvia. Alueen metsikkö on melko luonnontilaisen kaltaisesti kehittynyttä, mikä näkyy lähinnä lahopuun määrässä. Alikasvosta on, mutta aiemmin joskus kohde harvennettu. Alueella on jonkinlainen lahopuujatkumo, vaikka lahopuun määrä ei ole erityisen suuri. Alueellisesti pienehkö mutta edustava metsäkohde. Kytkeytyminen viereiseen muuttuneeseen lähteeseen lisää kohteen arvoa.

Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat on Etelä-Suomessa luokiteltu uhanalaiseksi luontotyyppiä ja koko maassa silmälläpidettäväksi (VU/NT).

20.6.2022

2. Osin muuttunut lähde

Kuva 5. Lähteikön kaivonrenkas näkyy heikosti sulan tihkupinnan takareunalla.

Vähintään paikallisesti arvokas lähteikkökohte, jonka ympäristön puusto nuorempaa ja käsitellympää (harvennettu koivikko) kuin viereisellä kuviolla 1. Lähteikkö koostuu 6 x 10 m tihkupintalaikusta, jonka takareunalla sijaitsee vanha kaivo. Kaivonrenkaat on peitetty levyllä, mutta kaivossa on ylivuotoputki, josta liru hiljalleen vähän, mutta selvästi vettä. Tihkupinnalla ei kasva mm. lehväsamalia tai muita selkeästi lähteisyyttä ilmentävää sammalista. Lajistossa ainakin: mesiangervo, kalvaskuirisammal, metsäalvejuuri ja kastikat. Tihkupinta/valupinta jatkuu alempana kapeana, osin laikkuisena tihkuvalupintana järvelle päin. Tällä osalla kasvaa muutama järeäkö tervaleppä.

Kaivonrenkaan takia lähdeä ei katsota vesilain 11 § mukaiseksi luonnontilaiseksi lähteeksi. Kohteen vesitalous ei kuitenkaan ole menetetty ja sillä on selkeästi arvoa lähteikköluontotyyppin kohteena. Lähteiköt on luokiteltu uhanalaiseksi luontotyyppiä (EN/VU).

20.6.2022

3. Horkkaistenojan noron luonnontilaiseksi tulkittu uoman osa

Horkkaistenojan pienvesistö on valuma-alueensa koon puolesta noro. Kohteen uoma on pääosin perattu tai uudelleen uomattu aiemmin. Yläosissaan ojitukset/uomaukset ovat selviä, mutta paikoin lumiseen aikaan epäselvemmin havaittavissa. Tässä selvityksessä luonnontilaiseksi on tulkittu se uoman osa, joka maastossa oli silmin nähden selkeimmin luonnontilaisen kaltaista ja lisäksi myös puustoltaan jokseenkin edustavaa. Luonnontilaisen kaltainen uoman osa jatkuu myös voimajohtoalueella, jossa uoman varrella ei ole lainkaan puita. Muut osat uomanvarsista oli tavanomaisia kasvatusmetsiä.

Huomattava osa alkuperäisistä noroista on Suomessa ojitettu, mutta luontotyypin tila ja tilankehitys on puutteellisesti tunnettu (uhanalaisuutta ei ole arvioitu).

4.2 Liito-oravat

Alueelta ei tunnistettu liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä. Ratalinjan varressa kasvaa muutamassa kohdassa ilmakuviissakin näkyviä haapoja mutta puut ovat varsin nuoria, kuten niitä ympäröivät metsätkin. Kappaleen 4.1 havupuuvaltainen kuvio ei yksinään sovellu kovin hyvin lajin elinympäristöksi.

5 Epävarmuustekijät

Lumisen kevätajan selvityksellä saadaan tietoa lähinnä metsäelinympäristöjen rakenteellisesta monimuotoisuudesta, joka kertoo vahvasti metsäluontotyypin luonnontilasta. Selvitys ei anna täysin luotettavaa tietoa luontotyyppien ravinteisuustasosta tai kasvilajistosta. Yhdessä muiden karttatietojen kanssa maastohavainnot antavat kuitenkin hyvän käsityksen selvitysalueen luonnontilasta. Peruskarttatiedot kertoivat osaltaan selvitysalueen pienvesien ja piensoiden ojitustilanteesta.

6 Johtopäätökset

Huhtikuun 2022 lopulla tehdyssä luontoselvityksessä havaittiin Lankajärven ja Lahdenperän välisellä osuudella kolme huomionarvoista luontotyyppikohdetta. Näistä Horkkaistenojan luonnontilaisen kaltainen osuus on tulkittu vesilain luontotyyppiksi noro. Muut kohteet ovat paikallisesti arvokkaita. Kevätajan maastonselvityksellä voidaan tunnistaa etenkin arvokkaita metsäkohteita, mutta selvitys ei anna kattavaa käsitystä kohteiden ravinteisuustasosta tai kasvilajistosta.

